

CIMITIR DIN EPOCA BRONZULUI LA CĂBEȘTI (BACĂU)

C. BUZDUGAN

În anul 1962 erau semnalate Muzeului de istorie din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej importante vestigii numismatice și arheologice ¹⁾, descoperite cu totul intimplător în comuna Căbești. Pentru a verifica locul și condițiile descoperirii, s-a întreprins o cercetare în teren, efectuându-se totodată și câteva periegeze, cu prilejul cărora au fost identificate pe teritoriul comunei un număr însemnat de așezări din vremea comunei primitive.

În anul următor, în cadrul unui plan mai vast de cercetare, muzeul din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej a întreprins, în colaborare cu Institutul de arheologie al Academiei R.S.R., mai multe sondaje de informare în comuna Căbești. Cu această ocazie s-a efectuat un sondaj și pe valea Peresehivului, la punctul cunoscut de localnici cu numele de „Milești”, situat în partea de est a satului, unde au apărut diferite resturi arheologice, cele mai numeroase aparținând unei așezări din perioada migrației popoarelor. Spre limita de sud a acestei așezări s-au putut observa bucăți de vase din lut și oase umane împrăștiate pe suprafața arăturii. Ele reprezentau, fără îndoială, resturile unor morminte deranjate de fierul plugului.

Pentru a salva ceea ce mai era cu puțință din inventarul mormintelor afectate de distrugere, cât și pentru obținerea datelor necesare rezolvării principalelor probleme privind aspectul cultural căruia mormintele îi aparțin, s-a hotărât extinderea lucrărilor prin deschiderea unei secțiuni de 35×1 m. Pe cuprinsul ei s-au găsit 6 morminte.

Deoarece secțiunea săpată a permis constatarea că mormintele erau dispuse cu spații foarte mari între ele și pentru că lucrările nu puteau

---

1). Câteva monede și materiale arheologice provenite din descoperirile intimplătoare au fost prezentate muzeului din Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej de către prof. Ichim Dorinel din Căbești, căruia îi aducem mulțumiri și pe această cale.

continua, din cauza timpului nefavorabil, s-a procedat la săparea unor casete în locurile unde rămășițele arheologice erau vizibile la suprafață. În felul acesta au fost identificate încă 5 morminte, al căror conținut funerar fusese distrus aproape în întregime în timpul lucrărilor agricole.

Din cele 11 morminte descoperite, 10 sînt de înhumatie și numai unul singur de incineratie.

În ceea ce privește forma gropilor, nu a putut fi observată, deoarece cele mai multe dintre ele au fost săpate în solul vegetal antic. La un singur mormînt doar (M9) s-a putut preciza că groapa sepulcrală era de formă rectangulară, cu colțurile ușor rotunjite. Adîncimea gropilor variază între 0,25 m și 0,90 m. Ele vor fi fost, desigur, săpate mai adînc, însă fenomenul de eroziune, care acționează asupra terenului, mai mult sau mai puțin înclinat, a redus, în decursul timpului, adîncimea lor.

Mormintele de înhumatie sînt toate chircite moderat. Majoritatea lor sînt orientate VNV—ESE și mai rar nord-sud.

Relativ la poziția scheletelor, nu se poate constata vreo preferință de a le așeza pe o anumită parte, ele găsindu-se cînd pe partea dreaptă cînd pe cea stîngă.

Inventarul mormintelor conține în exclusivitate vase de lut, în fiecare mormînt aflîndu-se unul dacă nu două sau chiar mai multe vase. Ele erau așezate de obicei în regiunea craniană, în dreptul feței și mai rar lângă picioare.

În cadrul ceramicii se semnalează în special frecvența formelor de dimensiuni mici și mijlocii, printre care locul important îl ocupă, în primul rînd, ceștile. Tipul caracteristic îl constituie ceașca cu două torți în bandă, trase din buza vasului, mai mult sau mai puțin supraînălțate (fig. 1/1,3 și 2/4).

În această categorie se includ, probabil, și vasele de formă aproximativ bitronconică cu umerii rotunjiți cu o singură toartă. Toarta, prinsă cu capătul inferior puțin mai jos de diametrul maxim al vasului, iar cu partea superioară de umărul lui, are forma ovală și se termină cu un buton cilindric (fig. 2/1). Acest tip, de vas apare, destul de rar, e adevărat, în repertoriul culturii Noua ². El este foarte frecvent în inventarul așezărilor și necropolelor din epoca bronzului de pe teritoriul U.R.S.S. ³.

De asemenea, nu lipsesc vasele cu corpul alungit și puțin bombat, prevăzute cu două torți tubulare, pe direcția cărora se află două caneluri orizontale, paralele (fig. 2/3) și nici vasele oarecum asemănătoare

2). Adrian C. Florescu, Contribuții la cunoașterea culturii Noua, în *Arheologia Moldovei*, II-III, 1964, p. 148-150, fig. 25/3.

3). Ibidem, fig. 25/1, 7.

Fig. 1. – Ceramică din mormintele de la Căbești

Fig. 2. — Ceramică din mormintele de la Căbești :

<http://www.cimec.ro> / <http://cmiabc.ro>

cu ele, de dimensiuni mai mici, cu fundul profilat, avînd pe linia maximei rotunjimi două proeminențe perforate vertical (fig. 1/5), considerate drept o variantă a vaselor în formă de sac.

Semnălam, în sfîrșit, prezența vasului bitronconic de dimensiuni mari, cu pereții mult arcuiți, cu deschidere largă. Puțin mai sus de diametrul maxim al vasului se găsesc două torți cu prelungiri conice pe partea superioară. Imediat sub marginea vasului se află trei caneluri orizontale, cu spații largi între ele (fig. 2/8).

Decorul ceramicii este în general destul de sărac, constînd dintr-un număr limitat de motive în care rolul esențial îl deține canelura. Canelura apare de obicei pe cești, dispusă vertical pe corpul acestora (fig. 1/5 și 2/1). Acest element decorativ este asociat uneori cu motive incizate constînd din ghirlande (fig. 1/2 și 2/4) sau cu șiruri de puncte incizate (fig. 1/4).

Așa după cum s-a putut constata din prezentarea făcută, ceramica din cimitirul de la Căbești păstrează unele trăsături specific monteorene avînd în același timp elemente caracteristice culturii Noua. Aceste două categorii de elemente care privesc deopotrivă și forma și decorul ceramicii plasează mormintele descoperite la Căbești în același cadru cultural cu cimitirul de la Balintești-Cioinagi ⁴, cu care are, de altfel, asemănări foarte strînse.

UNE NÉCROPOLE DE L'ÉPOQUE DU BRONZE A CĂBEȘTI

Résumé

Dans l'année de 1963, le Musée d'Histoire de la ville de Gheorghe Gheorghiu-Dej a effectué un sondage archéologique à Milești-Căbești. À cette occasion on a découvert quelques tombes d'une nécropole de la fin de l'époque du bronze.

La céramique trouvée dans les tombes concerne quelques caractères spécifiques pour la culture „Monteoru”, ayant en même temps des éléments typiques de la culture de Noua.

EXPLICATIONS DES FIGURES

Fig. 1. – Céramique trouvée dans les tombes de Căbești

Fig. 2. – Céramique trouvée dans les tombes de Căbești

4). Eugenia Zaharia, Das Bronzezeitliche Gräberfeld von Balintești-Cioinagi, Dacia, N.S., VII, 1963, p. 139-176.